

Početna Stranica > ... > Vaša Prava > Žrtve Kaznenih Djela > Prava Žrtava Kaznenih Djela (po Zemljama) > 2. - MOJA PRAVA TIJEKOM SUĐENJA

2. - MOJA PRAVA TIJEKOM SUĐENJA

[Kako se mogu uključiti u suđenje?](#)

[Koja su moja prava kao svjedoka?](#)

[Maloljetnik sam. Imam li dodatna prava?](#)

[Mogu li dobiti pravnu pomoć?](#)

[Kako mogu dobiti zaštitu ako sam u opasnosti?](#)

[Kako mogu tražiti naknadu štete od počinitelja ili je dobiti od države?](#)

[Postoje li mogućnosti da postignem nagodbu ili pokrenem postupak mirenja s počiniteljem?](#)

[Stranac sam. Kako se štite moja prava i interesi?](#)

[Više informacija](#)

Kako se mogu uključiti u suđenje?

Kao oštećena stranka ili [privatni tužitelj u kaznenom postupku](#)¹, (*partie civile/burgerlijke partij*) bit ćete obaviješteni pisanim putem o datumu ročišta. Ako to još niste učinili, u toj fazi još uvijek možete podnijeti tužbu kaznenom sudu. To možete učiniti u bilo kojem trenutku dok se ne dostave svi podnesci. Ako nemate zakonskog zastupnika, a želite podnijeti privatnu tužbu na raspravi u kaznenom postupku, morate učiniti sljedeće:

- doći na vrijeme;
- prijaviti se sudskom službeniku (*huissier de justice/zittingsdeurwachter*) i provjeriti nalazite li se u pravoj sudnici;
- pristupiti predsjedavajućem sucu kada on pozove počinitelja od kojeg želite tražiti naknadu;
- predati svoj zahtjev sucu zajedno sa svim potrebnim dokumentima kojima se potvrđuje pretrpljena šteta;
- predati preslik zahtjeva odvjetniku optuženog;
- zadržati izvorne dokumente
- predsjedavajući sudac možda će od vas zatražiti dodatne informacije te će zatim službeno zabilježiti vaš zahtjev za naknadu štete.

Suđenje je u načelu javno. To znači da svaka osoba starija od 14 godina može nazočiti postupku. Dakle, suđenju mogu nazočiti vaši prijatelji, susjedi i članovi obitelji, kao i novinari i sve ostale zainteresirane osobe. Rasprave su zatvorene samo u iznimnim okolnostima (npr. u slučajevima seksualnog nasilja). To znači da građanima i novinarima nije dopušten pristup. Možete zamoliti suca da rasprava bude zatvorena. U zakonu je to izričito dopušteno u slučaju žrtvi određenih vrsta seksualnog nasilja, kao što je silovanje ili seksualno zlostavljanje. Sudac može odrediti i održavanje zatvorene rasprave ako je to u interesu maloljetnika ili radi zaštite privatnosti stranaka. Međutim, presuda se uvijek izriče na javnoj raspravi.

Ako želite ostvariti naknadu štete u kaznenom postupku (podnijeti privatnu tužbu u kaznenom postupku), morate dokazati štetu koju ste pretrpjeli. Sudac će ocijeniti vašu privatnu tužbu na kraju postupka. Tijekom suđenja morate imati zastupnika. Ako želite izbjeći izravni kontakt s tuženikom, odvjetnik može nazočiti suđenju umjesto vas (tuženiku se, međutim, ne može zabraniti sudjelovanje na ročištu). Osobno morate sudjelovati isključivo kada vas se pozove kao svjedoka.

Svoj predmet ne možete zasebno iznijeti pred javnim tužiteljem.

Koja su moja prava kao svjedoka?

Ako ste dali izjavu za vrijeme istrage, ne znači automatski da će se od vas tražiti da izjavu potvrdite pred sudom. Iznimka je ako se vaš predmet vodi pred [porotnim sudom](#)² (*cour d'assises/hof van assisen*).

Međutim, ako ste pozvani osobno doći na raspravu i odobrena vam je mjera zaštite, ili ako niste u državi, možete odgovarati na pitanja putem videokonferencije ili telekonferencije. Ako je potrebno, postoji mogućnost promjene glasa i skrivanja lica.

Kao svjedok imate pravo na naknadu u fiksnom iznosu (naknada za dolazak na sud) i naknadu po kilometru (putni troškovi). Kako biste dobili tu naknadu morate se obratiti pisarnici suda (*greffe/griffie*) na kojem ste svjedočili i pokazati sudski poziv koji ste dobili od sudskog službenika, zajedno s dokazom identiteta. Naknadu možete dobiti izravno iz pisarnice za vrijeme radnog vremena.

Maloljetnik sam. Imam li dodatna prava?

Ako ste maloljetnik, bit ćete zaštićeni od otkrivanja identiteta. Objava ili širenje fotografija, crteža ili drugih dokumenata kojima bi se mogao otkriti vaš identitet smatra se kaznenim djelom.

Ako je vaš iskaz tijekom ispitivanja snimljen, vaš osobni dolazak nije potreban, osim ako to sud smatra potrebnim radi utvrđivanja istine. U tom slučaju, sudac vam mora narediti da osobno dođete na raspravu i objasniti razloge tog poziva. Međutim, možete zamoliti suca da rasprava bude zatvorena. U zakonu je to izričito dopušteno žrtvama određenih vrsta seksualnog nasilja, kao što je silovanje ili seksualno zlostavljanje. Sudac može odrediti i održavanje zatvorene rasprave ako je to u interesu maloljetnika ili radi zaštite privatnosti stranaka.

Mogu li dobiti pravnu pomoć?

Ako ste podnijeli tužbu kao privatni tužitelj u kaznenom postupku, možete izabrati hoćete li u raspravi sudjelovati vi ili ćete se odlučiti za zastupnika.

Savjet možete zatražiti od tima za primarnu pravnu pomoć (*aide juridique de première ligne/juridische eerstelijnsbijstand*), čiji odvjetnici pružaju besplatne savjete u određeno vrijeme i na određene dane te, ako je potrebno, mogu vas uputiti specijaliziranim službama. Savjetovanja se organiziraju u prostorijama sudova, u građanskim sudovima, pravnim centrima, općinama i slično. Pravni centri (*maisons de justice/justitieuizen*) postoje u svakom sudskom okrugu (kontaktni podaci dostupni su na [francuskom](#) ili [nizozemskom](#)), ili možete uspostaviti kontakt sa [službom za potporu žrtvama](#).

Ako su vam potrebni detaljni pravni savjeti, pomoć i zastupanje, morat ćete zatražiti pomoć odvjetnika. Ovisno o vašim prihodima, dio ili svu pomoć možete dobiti besplatno u okviru sustava sekundarne pravne pomoći. Pravo na besplatnu pravnu pomoć uvijek imaju određene kategorije osoba u posebnim situacijama, kao što su maloljetnici ili osobe s psihičkim invaliditetom.

Ako želite zatražiti sekundarnu pravnu pomoć, morate se obratiti [Uredu za pravnu pomoć](#) (*Bureau d'Aide Juridique/Bureau voor Juridische Bijstand*) koji se nalazi u svakoj zgradi suda. Morat ćete predati dokumente kojima potvrđujete da spadate u jednu od prethodno navedenih kategorija ili da imate niske neto prihode. Ured će u roku od dva tjedna odlučiti hoće li odobriti vaš zahtjev i poslat će vam kontaktne podatke odvjetnika koji vam je dodijeljen. Možete pitati i odvjetnika po vlastitom izboru je li voljan raditi u okviru sekundarne pravne pomoći. Ako odvjetnik na to pristane, obratit će se Uredu u vaše ime i zatražiti odobrenje vašeg zahtjeva.

Ako su vaša primanja niska, pod određenim uvjetima možete zatražiti i oslobađanje od određenih troškova postupka (npr. troškova sudskog izvršitelja i troškova za preslike dokumenata iz knjige dokaza) u skladu s mehanizmima za pravnu pomoć. Kako biste iskoristili to pravo, morate podnijeti zahtjev Uredu za pravnu pomoć pri kaznenom sudu na kojem se vodi vaš postupak. Ako ste već postali privatni tužitelj u kaznenom postupku (vidjeti u nastavku), zahtjev možete podnijeti pisanim putem ili usmeno kaznenom sudu na kojem se vodi vaš postupak.

Preporučuje se i da provjerite svoju policu osiguranja kako biste saznali pokriva li vaše osiguranje sudske troškove.

Obratite se svojem agentu osiguranja.

Za vrijeme sudskog postupka, pomoć vam mogu pružiti zaposlenici pravnog centra ili služba za potporu žrtvama.

Kako mogu dobiti zaštitu ako sam u opasnosti?

Ako ste za vrijeme kaznenog postupka u opasnosti i ako vam je javni tužitelj odobrio djelomičnu ili potpunu anonimnost tijekom istražnog postupka, na suđenju iskaz možete dati putem videokonferencije ili telekonferencije. Ako je potrebno, postoji mogućnost promjene glasa i skrivanja lica.

Ako ste na sud pozvani u svojstvu svjedoka, a niste bili ispitani tijekom istrage, sudac može odrediti da se u službenom zapisniku s ročišta ne smije otkriti vaš identitet.

Ako ste žrtva silovanja ili seksualnog napada, bit ćete zaštićeni od medija. Objava ili širenje fotografija, crteža ili drugih dokumenata kojima bi se mogao otkriti vaš identitet smatra se kaznenim djelom.

Ako tuženik nije zadržan u pritvoru tijekom istrage, a zabrinuti ste zbog mogućeg kontakta s tuženikom dok čekate ročište, možete se obratiti zaposlenicima pravnog centra. U nekim zgradama sudova postoje zasebne čekaonice za žrtve radi izbjegavanja takvog kontakta.

Kako mogu tražiti naknadu štete od počinitelja ili je dobiti od države?

Ako za vrijeme kaznenog postupka želite tražiti odštetu, morate podnijeti privatnu tužbu u kaznenom postupku. U vašoj tužbi mogu biti navedene sve vrste pretrpljene štete, kao što su tjelesne ozljede i povezani troškovi liječenja, moralna šteta, materijalni gubitci (npr. gubitak nadnice, gubitak školske godine, gubitak radnog mjesta i oštećenje vozila ili odjeće), troškovi pogreba i slično.

Kazneni će sud ocijeniti vašu privatnu tužbu te odrediti da vam se isplati naknada ako je počinitelj proglašen krivim. Sud će zatim ocijeniti sadržaj zahtjeva za naknadu štete.

Ako, iz nekog razloga niste sudjelovali u kaznenom postupku, možete podnijeti tužbu građanskom sudu. Ta mogućnost postoji i ako je javno tužiteljstvo odlučilo da neće pokrenuti kazneni postupak. Građanski postupak pokrećete dostavljanjem sudskog poziva osobi koja je uzrokovala štetu, osim ako su sve stranke voljne dobrovoljno doći na sud. Ako u postupku sudjeluje osiguravatelj (u slučaju prometne nesreće, na primjer) možete pozvati i osiguravatelja. Postupak pred građanskim sudom bitno se razlikuje od kaznenog postupka. Na primjer, sami morate dokazati da je protivna stranka odgovorna za štetu koju ste pretrpjeli, iako to možete učiniti dostavljanjem preslike spisa predmeta iz kaznenog postupka, čak i ako je postupak obustavljen. Ako je u tijeku kazneni postupak, građanski sud mora obustaviti postupak do donošenja odluke kaznenog suda. Za građanski je sud odluka kaznenog suda obvezujuća. Imajte na umu da se za pokretanje postupka pred građanskim sudom također naplaćuje naknada.

Ako javni tužitelj zatraži prekid kaznenog postupka (nagodba ili mirenje u kaznenim predmetima), to je još jedan način na koji možete dobiti naknadu štete od počinitelja. Naknadu štete od počinitelja možete tražiti i putem mirenja. Na primjer, u većini slučajeva dobit ćete odštetu ako javni tužitelj počinitelju predloži mirenje u kaznenim predmetima ili nagodbu.

Nije uvijek moguće dobiti naknadu štete od počinitelja (npr. kada počinitelja nije moguće identificirati ili naći) ili od privatnih osiguravajućih društava dobiti isplatu svih troškova. Ako ste bili žrtva nasilnog zločina s predumišljajem, u određenim okolnostima naknadu štete možete dobiti od države. Za više informacija o mogućoj odštetu od države, pogledajte stranice s informacijama o naknadi za žrtve u Belgiji na [web-mjestu Europske pravosudne mreže](#) (dostupne na [francuskom](#), [nizozemskom](#), [njemačkom](#) i [engleskom](#) te na drugim jezicima).

Ako je tuženik proglašen krivim, obavezan vam je nadoknaditi troškove koji su vam nastali kao privatnom tužitelju, a to uključuje plaćanje dijela troškova odvjetnika. Sudac će odrediti odgovarajuću naknadu prilikom izricanja presude.

Ako je postupak pokrenut jer ste poslali sudski poziv izravno tuženiku ili ste pokrenuli kazneni postupak podnošenjem kaznene prijave zajedno s privatnom tužbom, a tuženiku nije utvrđena krivnja, sud vam može

narediti plaćanje svih ili određenog dijela troškova nastalih državi i tuženiku.

Postoje li mogućnosti da postignem nagodbu ili pokrenem postupak mirenja s počiniteljem?

Mirenje za naknadu štete (*médiation réparatrice/herstelbemiddeling*) možete tražiti u bilo kojem trenutku u postupku: prije pokretanja postupka, dok ga sud rješava i kada sud izrekne kaznu. Mirenje za naknadu štete provodi se odvojeno od kaznenog postupka i ne zamjenjuje ga. Pravosudna tijela stoga su odgovorna za sve odluke koje se odnose na kazneni progon, izricanje kazne i izvršenje kazne.

Mirenje za naknadu štete ne provodi država već dvije neprofitne organizacije [Suggnomè](#) u Flandriji i [Médiante](#) u Valoniji. U svakom sudskom okrugu postoje lokalne službe.

Sporazum postignut postupkom mirenja za naknadu štete tajan je i šalje se sudu samo uz suglasnost obje stranke. U sudskoj presudi mora biti spomenuto mirenje za naknadu štete, ali se ne mora uzeti u obzir postignuti dogovor.

Sudac suda za mladež može donijeti presudu kojom određuje mirenje za naknadu štete ili skupno pregovaranje (*concertation restauratrice en groupe/hergo*).

Stranac sam. Kako se štite moja prava i interesi?

Ako ste [privatni tužitelj u kaznenom postupku](#)¹ ili svjedok, ali ne govorite jezik koji se upotrebljava u postupku, bit će vam dodijeljen usmeni prevoditelj. Međutim, pravne se ispravne ne mogu besplatno prevoditi.

Više informacija:

- Zakon od 1. kolovoza 1985. o poreznim i ostalim mjerama – na [nizozemskom](#) i [francuskom](#)
- Zakon od 8. travnja 1965. o zaštiti mladih, odgovornosti maloljetnika koji su počinili kazneno djelo i naknadi štete uzrokovane tim djelom – na [nizozemskom](#)
- Ustav – na [nizozemskom](#) i [francuskom](#)
- Zakon o kaznenom postupku – na [nizozemskom](#), [francuskom](#) i [engleskom](#)
- Sudski zakonik – na [nizozemskom](#) i [francuskom](#)
- Kraljevski ukaz od 28. prosinca 1950. o općim pravilima o sudskim troškovima za mjere izvršenja

1. Privatni tužitelj u kaznenom postupku Možete podnijeti tužbu kaznenom sudu u bilo kojoj fazi kaznenog postupka, čak i ako niste prijavili kazneno djelo policiji. Uz uobičajena prava žrtve, statusom privatnog tužitelja u kaznenom postupku dobivate i sljedeća prava:

- zatražiti odštetu;
- biti saslušan na sudu;
- zatražiti naknadu troškova na kraju postupka;
- zatražiti pomoć usmenog prevoditelja za vrijeme sudskog postupka;
- ako je vaša tužba dopustiva i utemeljena, imat ćete i niz prava u kaznenom postupku bez potrebe za podnošenjem zahtjeva za priznavanje sudu za izvršenje kazne.

Ako je javno tužiteljstvo već pokrenulo postupak, možete se prijaviti kao privatni tužitelj u kaznenom postupku putem izjave. To je moguće tijekom cijele istražne faze i za vrijeme sudskog postupka, no ne i u fazi žalbe na odluku suda. U slučaju prekršaja (*contravention/overtreding*) ili lakšeg kaznenog djela (*délit/wanbedrijf*), možete podnijeti građansku tužbu istražnom sudu koji onda mora pokrenuti kaznenu istragu. Imajte na umu da na kraju istrage, sudsko vijeće još uvijek može odlučiti da nema dovoljno dokaza za pokretanje sudskog postupka. Ako želite dobiti naknadu štete, morat ćete dokazati štetu koju ste pretrpjeli. Sud će procijeniti je li vaša tužba dopuštena te će je potom prihvatiti ili odbiti. Kao privatni tužitelj u kaznenom postupku imate pravo iznijeti predmet pred optužnim vijećem žalbenog suda ako je kaznena istraga još uvijek u tijeku godinu dana od pokretanja istrage. Tom mogućnošću dobivate neizravnu kontrolu nad napretkom istrage.

2. Porotni sud Porotni sud (podaci za kontakt dostupni na [nizozemskom](#) i [francuskom](#)) privremeni je kazneni sud koji se može sazvati u bilo kojoj pokrajini ili u okrugu Bruxellesa. Porotni sudovi nadležni su za sva teška kaznena

djela (zločine/misdaden, tj. ubojstvo i ostala teška kaznena djela kažnjiva zatvorskom kaznom u trajanju od pet godina do doživotnog zatvora), politička kaznena djela te kaznena djela povezana s tiskom (osim onih potaknutih rasizmom i ksenofobijom). Za razliku od stalnih kaznenih sudova, porotni se sud okuplja za svaki slučaj pojedinačno. Njegov je predsjednik sudac žalbenog suda. Predsjedniku pomažu dva suca prvostupanjskih sudova. Porota se sastoji od 12 članova šire javnosti, koji se biraju izvlačenjem, a najviše dvije trećine početnih članova smiju biti istog spola. Članovi porote moraju imati pravo glasa i sva građanska i politička prava, moraju imati između 28 i 65 godina i moraju moći čitati i pisati te ne smiju biti kazneno osuđivani na zatvorsku kaznu dužu od četiri mjeseca ili na više od 60 sati društveno korisnog rada. O krivnji optuženika odlučuje samo porota. Porota odlučuje o kazni zajedno sa sucima. Protiv presuda porotnog suda moguće se žaliti kasacijskom sudu isključivo zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

■ Posljednji put ažurirano: 03/07/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.